

◆ FRACURILE NEGRE ◆

1. Brasarda cu nestemate
- ◆
2. Inimă de Oțel
- ◆
3. Strada Jérusalem
- ◆
4. Arma nevăzută
- ◆
5. Mama Léo
- ◆
6. Înghițitorul de săbii
- ◆
7. Cavalerii Tezaurului
- ◆
8. Banda Cadet

PAUL FÉVAL

FRACURILE
NEGRE

7

CAVALERII
TEZAUROLUI

Traducere din limba franceză de
AURELIA ULICI

Cuprins

Partea întâi. Uimitoarea aventură a lui Vincent Carpentier ...	5
I. Sănătatea lui Vincent	7
II. La desert	14
III. Călătorie misterioasă.....	19
IV. Începe treaba	25
V. Cum se naște o idee fixă	30
VI. Casa lui Vincent	36
VII. Fanchette	42
VIII. Salonul contesei.....	49
IX. Maica Marie-de-Grâce	55
X. Irène	60
XI. Două modele	65
XII. Necunoscuta	71
XIII. Tabloul din galeria Biffi	77
XIV. Aventura lui Reynier.....	83
XV. Cele două portrete	89
XVI. Béťavanca și majorul	95
XVII. Plecarea lui Venus	100
XVIII. Pactul.....	106
XIX. Casa lui Vincent	112
XX. Cum învinge o idee fixă	118
XXI. Cel care îi înșală pe amândoi	124
XXII. La pândă.....	129
XXIII. Escalada.....	135
XXIV. Prins în capcană.....	141
XXV. Tezaur antic	146
XXVI. Tezaur modern.....	152
XXVII. Glasul răzbunătorului.....	158
XXVIII. Paricidul	163
XXIX. Schimbarea la față	169
XXX. La nani!	174
XXXI. Baricade.....	180
XXXII. Supa adusă de Roblot	186
XXXIII. Fundul ceștii	192
XXXIV. Noul colonel	198
XXXV. Tatăl și fiica	204
XXXVI. Fuga.....	210
XXXVII. Furtuna	216

XXXVIII. Disparația	223
XXXIX. Camera mortului	229
XL. În care se aude vorbindu-se despre Vincent Carpentier.....	234
Partea a doua. Povestea lui Irène.....	239
I. Domnul și doamna Canada	241
II. Mărturisirea lui Échalot	250
III. Cavalerul Mora	256
IV. Traista cu mistere	262
V. Luneta	268
VI. Înscenarea	274
VII. Reynier prins în capcană	280
VIII. Camera lui Irène	287
IX. Scrisoarea lui Vincent Carpentier.....	294
X. Contesa Marguerite	302
XI. Trăsura	307
XII. Între două ape	313
XIII. Puterea Margueritei	319
XIV. Condamnat la moarte	325
XV. Plecarea lui Irène	332
XVI. Broască fără cheie	338
XVII. La cavalerul Mora	344
XVIII. Scrisoarea	351
XIX. Inima lui Irène	357
XX. Doamna Canada explorează	366
XXI. Misterul din Père-Lachaise	374
XXII. Două mumii	381
XXIII. Sfârșitul poveștii din cimitir	387
XXIV. Irène și Reynier	394
XXV. Mama lui Reynier	400
XXVI. Trucul cu ursul	407
XXVII. Debara	413
XXVIII. În debara	419
XXIX. Coborârea	426
XXX. Urmărirea	431
XXXI. Lovitura de stilet	435
XXXII. Atacul tezaurului	441
XXXIII. Sanctuarul	446
XXXIV. Explosia	458

I

Sănătatea lui Vincent

Pe la începutul domniei lui Ludovic-Filip, în inima Parisului, frâmantat de conpirații republicane și legitimiste, se afla o casă austera și liniștită ca o mănăstire.

Zgomotul și agitația o înconjura din toate părțile, căci era situată nu departe de Palais-Royal, la câțiva pași de pasajul Choiseul, unde se strângeau pe atunci, în același local, o adunătură de „veseli“ vodeviliști și una dintre cele mai cunoscute consfătuiri conspirative politice.

Dar nici ecoul discursurilor, nici refrenele cântecelor nu ajungeau până la acest adăpost, respectat ca un sanctuar și pe care singurătatea străzii Thérèse părea să-l ocrotească de întreaga nebunie a comediei umane: răcnete de furie sau țipete de plăcere.

Ah! Cât de celebru era pe atunci moțul regelui-cetățean! Si pălăria lui cenușie! Si umbrela lui! Nu cred să fi existat suveran mai popular decât Ludovic-Filip d'Orléans. Portretul lui era în același timp în toate ziarele ilustrate și pe toate zidurile, portret ce reprezenta minunat o pară mare, ascunsă îndărătul unei perechi de favoriți englezesci, și care semăna izbitor cu originalul.

Se distrau pe înfundate pe seama acestui rege, fără răutate și foarte deschis. I se spunea „Domnul Ceva“ sau „Domnul Cutare“ sau chiar „cea mai bună dintre republici“. Fiul său mai mare nu era cunoscut decât sub numele de „Puișorul“, despre sora lui gurile rele ziceau că-i plăcea să tragă la măsea. Toată lumea se bătea cu el prietenesc pe burtă, acuzându-l că fură la Tuileries ca în codru și că, într-o noapte întunecoasă, l-a spânzurat pe bătrânul său unchi, ultimul Bourbon-Condé, de cărligul uneia dintre ferestrele de la Saint-Leu, pentru a-i crea o anumită poziție micului duce d'Aurnale, băiat de altfel fermecător și foarte intelligent.

Ce timpuri! Gazetele *La Mode*, *Le Charivari*, *La Caricature* câștigau bani cu grămadă. Iarna, copiii făceau tărtăcuțe din zăpadă care

înfățișau chipul regelui și pe care le împodobeau cu celebra inscripție: *Mare-gras-prost*.

Nu-i asta culmea popularității?

Nu exista în Paris decât un singur om mai linguisit, sau mai defaimat, decât regele. Era un anume filantrop, cunoscut sub numele de „Măntăluță albastră” și pe care cei mai mulți îl luau peste picior pentru că împărtea supă săracilor în cartierul Halelor.

Faptul de a împărți supă să fi fost oare o crimă sau o lipsă de respect? Nu știu, dar am observat mereu că cei care dau sunt suspectați, puși sub semnul întrebării și, până la urmă, executați de cei care nu dau.

E foarte simplu. Cei care nu dau alcătuiesc marea majoritate.

Dar să vedeați totuși puterea adevăratei, a înaltei virtuți: în această casă liniștită din strada Thérèse locuia un bătrân aproape sfânt, care făcea bine și altfel decât să împartă supă. Înfințase, de unul singur și datorită averii sale nemăsurate, un așezământ de ajutorare, care funcționa cât se poate de legal, la fel ca birourile de asistență publică. Numai că funcționa mult mai bine, și cred că oricui îi va fi ușor să mă credă.

Încetul cu încetul, câteva persoane importante, dar discrete, se alăturaseră bătrânului, pentru a intemeia o minunată societate de binefacere.

Era o societate bine organizată, care avea oamenii ei, însărcinată cu controlul, angajații ei, care primeau și puneau în ordine cererile.

Aici, de dimineață până seara, se muncea pentru a dărui, așa cum în alte locuri toți se străduiesc să primească. Si totul se făcea fără pompă și fără să se laude, însă în văzul tuturor.

Ei bine, spre lauda Parisului, trebuie spus că, de departe de a-l defăima pe colonelul Bozzo-Corona, patronul acestui minunat stabiliment, Parisul îl cinstea și-l respecta, la fel ca pe intelligentul său secretar general, domnul Lecoq de la Perrière. Parisul avea bunătatea de a nu se opune lucrării lor, cu atât mai utilă cu cât se adresa, se spunea, unei clase de oameni săraci pe care nenorocirea îi îndemna mult prea des spre crimă.

Colonelul Bozzo și ajutorul lui activ, pricpeput ca un angajat al poliției, cercetau străfundurile marelui oraș pentru a ajunge până acolo cu faptele lor caritabile.

Parisul nu primește întotdeauna ajutorul cu plăcere, dar, din întâmplare, de data asta Parisul se lăsa ocrotit fără să se supere, iar casa din strada Thérèse era peste tot privită cu respect și venerată.

În sâmbăta de 2 octombrie a anului 1835, puțin după ceasurile cinci din seară, un bătrân înalt, slab și zgribulit, înfășurat într-o mantie groasă, căpușită, părăsea parterul palatului unde erau birourile și urca încet și anevoieios scara care ducea la apartamentele de la primul etaj.

Se sprijinea de brațul unui bărbat încă Tânăr, cu înfățișare îndrăzneață și vioaie, care purta cu mândrie un costum croit după ultima modă, din stofă foarte bună, dar în culori combinate cam tipător.

Erau colonelul Bozzo și fidelul său *alter ego*, domnul Lecoq, care tocmai terminaseră treaba pe ziua aceea, fiecare dintre ei putând spune, desigur, asemenea lui Titus: „Ziua de astăzi n-a fost una pierdută“.

Colonelul părea să fi ajuns deja la limita pe care o putea atinge viața unui om: spunem *deja* fiindcă avea să mai trăiască încă mult de-acum înainte. Dar mai trebuie să adăugăm și că aceia care îl cunoșteau de douăzeci de ani nu-l văzuseră deloc îmbătrânind. Încă din timpul Restaurației i se dădea mai mult de optzeci de ani.

Domnul Lecoq avea între treizeci și patruzeci de ani, era bine făcut și purta pe umerii pătrătoși o figură destul de banală, dar deosebit de circumspectă. Ochelarii de aur îi veneau atât de bine, de parcă ar fi făcut parte din însăși figura lui, și te-ar fi mirat să-l întâlnești fără grămadă de brelocuri care îi atârnau la pantalonii ecosez, umflați la mijloc de un început de burtă.

– Astăzi am împărțit 4 329 de franci, spuse Lecoq, în timp ce colonelul își trăgea sufletul între primul și al doilea palier.

– E sâmbătă, observă bătrânul, ca un fel de scuză.

– Nu contează, consider că e prea mult. În timp de pace nu e nici o placere să plătești soldă armatei.

– În timp de război, amice, câștigi dublu dintr-o singură lovitură.

– Nu zic nu, dar treburile bat pasul pe loc. Sunt mai bine de două sute de mii de franci care s-au dus de la ultima afacere.

– Ultima afacere ne-a adus două sute de mii de franci.

Lecoq aproba din cap.

– Nu zic nu, repetă el, dar timpul costă bani, și sunt cel puțin șase luni de când pierdem. Șomăm.

Bătrânul puse pe treaptă piciorul încălțat într-un papuc îmblănit.

– Bla, bla, bla! făcu el. Timpul! Eu o să trăiesc până la adânci bătrâneți, l'Amitié, și tu la fel. Nu e nevoie să ne grăbim. În momentul asta rumeg o afacere... Ultima mea afacere!

Lecoq izbucni în râs.

– De ce râzi, prietene? întrebă colonelul.

– Pentru că, răspunse Lecoq, de când am vârsta de a pricepe ceva, toate afacerile pe care le rumegi sunt mereu ultima dumitale afacere. Ai făcut-o de două sute de ori până acum.

– Până la urmă vine și ea, l'Amitié, murmură bătrânul cu melancolie, vine și ultima mea afacere. Toti suntem muritori, până și eu! Să urcăm, amice, și să susținemă cum trebuie. Mă preocupă și mica mea Fanchette, e la vârsta măritișului. Ce copilă încântătoare! și atât de bună!

Lecoq nu răspunse.

– Cum o găsești? întrebă colonelul.

– Bine, făcu Lecoq sec.

– O detești, și ea la fel pe tine. Altfel ți-aș fi dat-o de nevastă.

– Mulțumesc! mai spuse Lecoq. Îmi place viața de burlac. De altfel, nu sunt decât pe planul doi, tată. Favoritul este acum fanfaronul de Vincent Carpentier, arhitectul ratat, căruia abia i-a scuturat haina mânjătă de ipsos. Oare el va alege floarea de lămăită pentru domnișoara Francesca Corona?

Colonelul îl privi pe Lecoq. Ochii lui, cu pupilele care nu mai aveau decât transparență tulbere a chitinei, căptătară dintr-odată o sclipire bizară.

– Nu trebuie să-l invidiezi pe prietenul meu Vincent, murmură el. Prietenul meu Vincent are o sarcină grea.

În același timp, răsuci mânerul ușii.

La zgomotul pe care-l făcu soneria de alarmă când se deschise ușa, o Tânără fată cu ochi strălucitori și mari, ce păreau aproape exagerat de mari, cu talia de pe acum formată și de o mlădiere ușor lascivă, cu fruntea senină și scăldată de o revărsare de bucle mătăsoase mai negre decât abanosul, năvăli dintr-o cameră alăturată și ajunse la bătrânul care se prefăcu speriat de atâtă impetuozitate.

– Într-o bună zi ai să mă zdrobești, Fanchette, scumpa mea!

– Domnișoara Francesca e sprintenă și frumoasă ca tigroaica din Jardin-des-Plantes, adăugă Lecoq, salutând.

– Te-am lovit, bunicule? întrebă fermecătoarea creatură, căreia i se spunea când Fanchette, când Francesca.

– Nici gând, fetițo. Mâinile tale, ochii tăi, vocea ta, zâmbetul tău, totul la tine e dulce și catifelat.

Fanchette îl sărută pe amândoi obrajii și spuse, întorcându-se către Lecoq:

– Îl faceți să muncească prea mult. Luați masa cu noi? Nu cred, căci domnul Vincent Carpentier e în salon. Țin mult la el pentru minunea lui de fetiță, Irène. Ce nume frumos!

Lecoq îi cedă fetei brațul colonelului, care murmură râzând:

– Ai un fel de a invita care dă oamenii afară pe ușă, micuțo, dar ai dreptate: l'Amitié n-ar fi putut rămâne astăzi la masă.

– Gonit de două ori! exclamă acesta cu o veselie forțată. N-ai să-mi spui nimic, patroane?

– Nimic, bună seara!... Ah, de fapt, ba da! reluă colonelul, părăsind brusc brațul lui Fanchette. Du-te, micuțo, și cere să se servească cina. I-ai putea ține loc de mamă acestei mici Irène, dacă... dacă...

Rosti de două ori acest „dacă”. Fanchette se opri, cu ochii ei mari fixați asupra lui.

– Sunt unii oameni, reluă bătrânul pe un ton compătimitor, care par perfect sănătoși, având totuși boli ucigașe.

Sprâncenele încrustate ale lui Lecoq se destinseră. Colonelul schimbase cu el o privire. Fanchette strigă, împreunând mâinile:

– Cum așa! Ce boală? Scumpetea mea o să rămână orfană!...

– Nici un cuvânt lui Vincent! porunci colonelul cu gravitate. Poți ucide un nefericit dezvăluindu-i starea în care se află. Fii prudentă!

De îndată ce Fanchette plecă, Lecoq zise:

– Patroane, îți mulțumesc. Bine ai făcut că m-ai liniștit. Eram doi sau trei care credeam că acest Vincent ne va tăia craca de sub picioare.

– Ingratule! spuse colonelul. Tu, care ești copilul meu! Tu, care ești prezumтивul meu moștenitor, căci testamentul meu este făcut.

– Vrei să mă faci să plâng? îl întrerupse Lecoq, nu fără ironie. Ar trebui să vină moartea ca să fie vorba de moștenire, dar noi vrem să te avem mereu printre noi. Am dori totuși să fim lămuriți asupra cifrei capitalului social...

– Comoara? întrerupse la rândul lui colonelul, iar ochii inexpresivi căptătară pentru a două oară o strălucire stranie. Veți fi bogați, bogați, bogați! Nu cheltuiesc nici un cent pentru mine. Voi face o afacere pentru a o înzestra pe Fanchette a mea. Totul e al vostru, totul. Bună seara, l'Amitié!

– Încă un cuvânt, făcu Lecoq. Vincent ăsta e condamnat?

– Mă tem că da, fiule. Se va lumina de ziua într-o dintre aceste dimineți și voi avea nevoie de cineva care să plătească legea. La revedere!

Domnul Lecoq, care deschise ușa, îi trimise o bezea și ieși, spunând:

– Tată, ești o comoară!

Colonelul trase zăvorul în urma lui. Era singur în anticameră. Se îndreptă de spate și fizionomia i se schimbă. Un nor de meditație

profundă, care era în contrast cu bonomia senilă din care alcătuia masca lui obișnuită, și întunecă și-i încrățuie fruntea.

Când porni spre ușa sufrageriei, mergea cu un pas sigur și aproape bărbătesc. Dar, înainte de a trece pragul, fără să se gândească și doar prin forță obișnuinței, care face geniul actorilor, se îndoie din nou de mijloc, reluând atitudinea tremurândă a centenarilor.

În sufragerie îl așteptau doi comeseni: Fanchette și acel Vincent Carpentier, despre care s-a mai vorbit de câteva ori.

Vincent era un bărbat în jur de vreo treizeci și cinci de ani, cu figură frumoasă, dar purtând semnele unei lungi suferințe morale.

Fanchette stătea de vorbă cu el în dreptul unei ferestre care dădea spre o grădină îngustă, dar plantată cu copaci frumoși, aproape desfrunziți.

Fanchette spunea:

– Bunicul nu-mi refuză niciodată nimic, știi asta. Vreau ca Irène să fie mica mea prietenă. Și când se va face mare, îi vom face dotă, bunicul e atât de generos și atât de bogat, astfel încât să se poată mărita cu Reynier, băiat bun, și care va fi atunci un Tânăr în toată puterea cuvântului.

Era femeie prin statură și prin frumusețe, dar avea o inimă de copil.

Numai câteva luni mai târziu, avea să poarte numele de contesa Francesca Corona și să învețe semnificația nenorocirii odată cu semnificația vieții.

– Cunosc povestea lui Vincent! strigă ea alergând spre bătrân ca să-l conducă până la masă. Știu tot. E o poveste tristă și înduioșătoare. Tată, bunule tată, de ce întârzi să-i dai mai mulți bani?

Colonelul arătă cu degetul spre Vincent, care se înroșise.

– Fiindcă, răsunse el, Vincent face parte dintre cei cărora nu li se dăruiește nimic, mai ales bani. Preferă să-i căștige.

Luă mâna lui Vincent, care îl salută cu un respect plin de recunoștință, și o scutură cu putere.

– Nu-i aşa, camarade? adăugă el. Suntem mândri ca Artaban! Păpușa asta e tot atât de înțeleaptă ca un tată sau o mamă, dar încă dă cu piciorușele ei frumoase în străchinii. Haide, comoara mea, servește-ne supa. Așază-te, Carpentier, bătrâne! Din arhitect ai ajuns zidar, dar îți vom ține scara, ca să o urci din nou ca arhitect. Mi-e o foame nebună astăzi.

Fanchette îi dădu un sărut ușor pe creștet, cum numai fetițele și păsările știu să le dea, apoi turnă o jumătate de polonic de supă pe fundul unei farfurii, pe care colonelul o luă din mâinile ei, spunând:

– Se vede că vorbim de zidari. Îmi pui o farfurie plină ca la birt!

– Vezi, domnule Carpentier, spuse la rândul ei Fanchette, întinzându-i farfurie cu supă, bunul Dumnezeu a vrut să-l întâlnescă pe bunicul. Va face el puțin haz de dumneata, aşa cum face și de mine și de toată lumea, dar când se amestecă el, nu mai e loc de rău...

– Mai lipsește să spui că sunt Providența însăși, o întrerupse colonelul cu gura plină. Supa e bună, dar nu ne pune să-o plătim prea scump. Ei! Vincent, motǎnaș, vrei să-o gonim de aici pe puștoaica asta? O să ne deranjeze când discutăm despre afaceri.

Vincent Carpentier, care era într-adevăr o simplă calfă de zidar, dar care nu avea nici hainele, nici înfățișarea de zidar, încerca în acel moment o mare emoție.

– Domnule, spuse el, dacă mă veți ajuta să-mi recapăt poziția pe care am pierdut-o, n-o voi datora oare și acestei scumpe domnișoare?

– Deloc! Dar deloc! spuse bătrânul. Nu fac niciodată ce vrea ea...

– Mai întâi, îl întrerupse Fanchette, care-i cuprinse gâtul cu brațele ei fermecătoare, nu vreau să plec. Și apoi, tată, dumneata ești un rău! Și pe deasupra, minți cu nerușinare, căci toată lumea știe că te duc de nas!

Colonelul o trase spre el și o ținu o clipă strâns la piept.

– Ai și dumneata o scumpete de fetiță, domnule Carpentier, spuse el cu o emoție care părea că-l cuprinde fără voie, și știi cât de mult îi iubim noi pe drăcușorii ăștia!

Fanchette, care avea gura lipită de urechea bătrânlui, murmură:

– Bunicule, privește-l bine. Nu pare bolnav.

– Drace! exclamă colonelul. Nu suntem aici ca să ne înduioșăm. Să mânăcam, dragii mei! Sper că prietenul nostru Vincent va fi mulțumit de mine la desert.

Fanchette, pe deasupra capului alb al colonelului, avea ochii atinții asupra feței oaspetelui.

„Bunicul nu mi-a răspuns“, gândeaua ea. „Mie mi se pare că domnul Carpentier arată bine, însă tata știe mai bine decât mine... Biata Irène!“